

WELKOM BRIGITTE KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN DOEN (HER)LEVEN WEETJES UIT DE MEETJES KOM NAAR BUITEN

L

BESTE LEZER

Wanneer men jou zou vragen wat het landschap van onze streek kenmerkt, dan denk je wellicht aan dreven, knotbomen of hoogstamboomgaarden. Dat is niet zo verwonderlijk, want dit zijn opvallende elementen die sterk het uitzicht en de beleving van het landschap bepalen. Het gaat nochtans niet zo goed met deze landschappelijke vormgevers. Voor het Regionaal Landschap is landschapsbehoud en -herstel een van onze stokpaardjes, daarom hebben we deze krant aan dit thema gewijd.

De gemeenten zijn belangrijke partners voor ons, maar ook de bewoners van de streek met een eigen tuin kunnen het landschap verrijken. We trachten de inwoners van onze partnergemeenten te motiveren om ook hun steentje bij te dragen aan het herstel van ons mooie landschap. Jij ook misschien?

Hoopvol en met frisse moed werken we met ons team aan een beter 2021. Met voorzichtig optimisme durven we de Bogaardendag weer in onze agenda noteren op 3 oktober dit jaar.

Toch is er vorig jaar, ondanks Corona, goed gewerkt. In dit nummer zetten we voor elk van onze partnergemeenten een mooie samenwerking in de spotlights.

In februari mochten we Brigitte Smessaert verwelkomen als nieuwe

coördinator van Regionaal Landschap Meetjesland. Brigitte is geboren en getogen in Aalter en brengt bakken ervaring mee naar onze organisatie. Op pagina 2 van deze Landschapskrant kan je uitgebreid met haar kennis maken.

Ik kan ook onze website van harte aanbevelen. Daar vind je het jaarverslag met een volledig overzicht van wat Regionaal Landschap Meetjesland in 2020 verwezenlijkte.

Veel leesplezier!

Lut De Jaeger

Voorzitter Regionaal Landschap Meetjesland

IN DE KIJKER

**NATUURRUGZAKKEN
LATEN OUDEREN
DE NATUUR BELEVEN**

i Zie pagina 8.

SAMEN AAN DE SLAG

BRIGITTE SMESSAERT IS DE NIEUWE COÖRDINATOR VAN REGIONAAL LANDSCHAP MEETJESLAND

Brigitte Smessaert is sinds 1 februari aan de slag als de nieuwe coördinator van Regionaal Landschap Meetjesland. We laten haar zelf aan het woord om zich voor te stellen.

Hoe goed ken je de streek?

“Ik ben geboren en getogen in Aalter, ik ben dus een Meetjeslander. Ik werkte bovendien 4 jaar (1996-1999) als coördinator van het Doelstelling 5b-gebied Meetjesland en 3 jaar als LEADER-coördinator (1997-1999). Ik ken een deel van het werkingsgebied van RLM dus best goed, hoewel er natuurlijk véél verandert op 20 jaar tijd! Ik heb zowat de hele wereld gezien maar vind de kreken van het Meetjesland nog altijd een bijzonder mooie en unieke plek in Vlaanderen, waar ik steeds met plezier ga fietsen en wandelen.”

staat die natuur steeds vaker onder druk. Een evenwichtig beleid heeft oog voor de verschillende uitdagingen en zoekt naar leefbare en realistische oplossingen. Projecten die leefgebieden versterken en verbindingen voorzien voor waardevolle fauna en flora bieden de meeste kans op duurzame borging van landschapskwaliteit wanneer er rekening gehouden wordt met cultuurhistorische landschapswaarden en economische aspecten. Met z'n allen werken aan een echte streekidentiteit kan hier alleen maar toe bijdragen.”

Hoe kan jij het best de streek beleven?

“Ik trek er het liefst met de fiets op uit. Dat geeft me een gevoel van grote vrijheid en biedt de kans om een gebied op relatief korte tijd te doorkruisen en te leren kennen. Ik heb mij vorig jaar wel een deftige kajak aangeschaft, dus nu kan ik een streek ook vanop het water verkennen. En gelukkig zijn er ook genoeg aanlegsteigers bij cafeetjes langs het water.”

Wat is je professionele ervaring? En je achtergrond qua studies?

“Ik ben jurist van opleiding (UGent) en heb daarnaast nog twee Manama's: Europees recht aan het Europacollege te Brugge, en Marketing bij de Vlerick Business School in Gent. Daarnaast specialiseerde ik verder in buitenlandse handel, met een lange werkstage in de USA. Ik werkte de afgelopen jaren voornamelijk als streekmanager, rond socio-economische topics, in verschillende Vlaamse en Europese regio's. Ik bouwde daarbij voornamelijk expertise uit in het uitwerken en uitvoeren van Europese subsidieprojecten.”

Welke ambities heb je met RLM?

“Ik ben hier nu een paar weken aan de slag en heb de indruk dat RLM een goed geolieerde machine is waar een aantal zeer enthousiaste mensen aan de slag zijn, die echt begaan zijn met de streek. Hopelijk kan ik samen met de collega's en de Raad van Bestuur, waarin vele regio-organisaties verte-

genwoordigd zijn, er toe bijdragen dat het Regionaal Landschap Meetjesland naar de toekomst toe een constructieve en innovatieve speler is en blijft in het Meetjesland. RLM wil een partnerorganisatie zijn waar men kan op rekenen en die in alle openheid samen met die partners werk wil maken van een mooi en gezond Meetjesland. Het lijkt mij vooral belangrijk oog te hebben voor het optimaal streven naar een balans tussen economie en ecologie: werk maken van een 'natuur' die zowel kan beschermen als produceren.”

Welke kwaliteiten zullen goed van pas komen bij RLM?

“Ik ben natuurlijk geen groentje meer, wat een stuk van de 'onbevange' naïviteit' wegneemt die zo charmant is bij jonge professionals. Anderzijds kan ik natuurlijk wel uit mijn brede professionele ervaring putten om snel een gedegen netwerk van contacten uit te bouwen in de streek en daarbuiten. Ik geloof heel sterk in de kracht van samenwerking. Partnerschappen tussen mensen en organisaties leiden steevast tot betere, langdurige en meer gedragen resultaten. Daar wil ik heel graag op inzetten. Verder hoop ik dat mijn achtergrond als Europees projectmanager ook hier in het Meetjesland er voor kan zorgen dat er flink wat Europese middelen in de regio kunnen worden ingezet.”

Tot slot, is er iets wat je kwijt wil over je persoonlijk leven?

“Van nature ben ik een reiziger. Andere culturen, streken en mensen oefenen een grote aantrekkingskracht uit en doen mij steeds weer de koffers pakken, op zoek naar nieuwe avonturen en toffe kennismakingen. Op dat vlak was deze coronatijd een helse tijd voor mij. Maar evenzeer kan ik genieten van de ondergaande zon in eigen tuin of streek, in een gezellig cafeetje, liefst in fijn gezelschap én uiteraard met een goed glas in de hand.”

Welkom bij Regionaal Landschap Meetjesland, Brigitte!

Waarom wilde je coördinator worden bij RLM?

“Het leek mij een uitdaging om na al die jaren opnieuw aan de slag te gaan in een regio waar ik qua werkervaring de beste herinneringen aan overhoud. Het is een boeiende, eigenzinnige en uitdagende regio, met veel potentieel. Ik heb het grootste deel van mijn professionele carrière gewerkt binnen een sociaaleconomische context en heb daarbij vooral aan algemene 'streekontwikkeling' gedaan. Daarom is het bijzonder boeiend om nu eens in een heel andere sector (natuur, landschap...) actief te zijn. Natuurlijk heb ik al eerder projecten begeleid rond groenaanplantingen, platelandsbeleid, fijnstof... Maar dit is toch net iets anders! Ik leer elke dag bij.”

Wat is voor jou een kwaliteitsvol landschap?

“Het begrip 'kwaliteit' kan voor iedereen een andere betekenis hebben. Sommigen willen 'de natuur' absoluut ongemoeid laten, anderen willen graag op een comfortabele manier kennismaken met het landschap, en daarbij de beschikking hebben over allerlei onthaalinfrastuctuur. Ik vind in elk geval de baseline van de Regionale Landschappen een hele mooie: “Geïnspireerd door het verleden en klaar voor de toekomst”. Wij hebben hier in Vlaanderen nog de beschikking over prachtige stukjes natuur, maar tegelijkertijd

RED DE BIODIVERSITEIT, SAMEN EN NU! ELKE M² TELT!

De meer dan 100 partners van de Belgische beweging #SamenVoorBiodiversiteit roepen op om samen met hen aan de slag te gaan voor meer biodiversiteit. Beoogd resultaat: door het creëren van natuurplekjes bijdragen aan een biodiverse en gezonde planeet, waar het heerlijk wonen en leven is. Deelnemen is niet moeilijk: laat een stukje verwilderen, vervang tegels door groen, plant een struik of boom, maak een geveltuintje...

Op www.samenvoorbiodiversiteit.be vind je tips en kan je je inspanningen registreren. Op deze manier krijgen we zicht op de toename van de biodiversiteit. Je maakt dan bovendien kans op leuke prijzen: tickets, t-shirts, bloemenzaadjes...

#Samen
VoorBiodiversiteit

LIEVEHEERSBEESTJES EN CO

Pimpampoentje, pi(e)mpompulleken, emelbiestje... Onze symboolsoort voor 2021 kent heel wat benamingen in onze streek, maar wij houden het op lieveheersbeestje. Zowel de larven als de volwassen exemplaren zijn bladluizenverdelgers bij uitstek, ze kunnen er maar liefst 100 per dag eten! Lieveheersbeestjes zijn daarom een graag geziene tuinhulp en niemand beschouwt ze dan ook als ongedierte. Het zijn dus allemansvrienden, of toch niet? Mieren kunnen het met onze vrienden aan

de stok krijgen omdat lieveheersbeestjes de bladluizen opeten die door mieren als een soort melkkoeien gehouden worden voor de nectaruitscheiding.

Er zijn meer dan 60 soorten inheemse lieveheersbeestjes in België en Nederland. In het verleden werden hier ook Aziatische lieveheersbeestjes uitgezet om bladluizen te bestrijden in de tuinbouw. Ze eten helaas niet alleen bladluizen, maar deinzen er ook niet terug om onze inheemse soorten

op te eten. Onze lieveheersbeestjes komen net als de Aziatische soorten voor in allerlei kleur- en stippenvarianten en zijn soms heel moeilijk van elkaar te onderscheiden.

10 manieren om nuttige insecten naar je tuin te lokken

www.RLM.be

De gaasvlieg is een fragiele blauwgroene verschijning, maar vergis je niet: hun larven eten zeker zoveel bladluizen als de lieveheersbeestjes, maar ze lusten ook trips, spint, wittevlieg, kleine rupsen en wolluis.

Zweefvliegen lijken op een wesp maar zijn de onschuld zelf. Hun larven eten ook bladluizen. Zweefvliegen worden enkel door honingbijen overtroffen als het op bestuiving aankomt.

Er zijn maar weinig kleine dieren die mensen zoveel angst inboezemen als een spin. Daar is eigenlijk geen reden toe, want in ons land hoeft je geen enkele spin te vrezen. Deze rovers vervullen een belangrijke rol in het evenwicht tussen de verschillende bodemdieren: het is een verhaal van eten en gegeten worden.

MINDER AAIBARE HELPERTJES AAN HET WERK IN ONZE TUIN

De oorworm verorbert kleine dieren die het op jouw tuinplanten en groenten gemunt hebben. Wil je méér oorwormen in je tuin? Stop dan een kleine bloempot vol met stro en hang die ondersteboven in je fruitbomen.

De pissebed is een minipantserwagen, die houdt van donkere en natte plekken. Ze zijn onze afvalopruimers bij uitstek: ze leven vooral van dood organisch materiaal, zoals afgestorven bladeren en rottend hout.

De regenworm is zowel compostmeester als grondarchitect. Hij vreet de grond gewoon op. Plantendeeltjes worden verteerd en zandkorrels scheidt hij er samen met allerlei voedingsstoffen weer uit. Door dat graafwerk brengt de regenworm dus kant-en-klaar voedsel en voldoende zuurstof in de bodem.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

Zin om mee te werken aan een duurzame streekontwikkeling en als vrijwilliger aan de slag te gaan bij Regionaal Landschap Meetjesland? Contacteer ons en dan bekijken we samen waar jouw interesses liggen.

info@RLM.be

DORP-KERN-GEZOND

In samenwerking met Logo Gezond+ en Bos+ startten we op 1 januari 2021 met het nieuwe LEADER-project Dorp-Kern-Gezond. Met dit project willen we de leefbaarheid van dorpskernen verhogen. Leefbare dorpskernen zijn kernen waar mensen graag wonen, zich op een veilige en gezonde manier kunnen verplaatsen, verbinding zoeken en vinden met elkaar, zich betrokken voelen bij de uitbouw van lokale initiatieven en de lokale economie ondersteunen. Met dit project brengen we de open, multifunctionele ruimte in kaart en beschermen we deze via vergroening en sensibilisatie rond vergroening. Deze 'multiparken' zullen een nieuwe dimensie en beleving geven aan vaak onvoldoende benutte, maar veelzijdig inzetbare ruimte. Tot slot spelen ook duurzaamheid en lokale economie een belangrijke rol. Met de multiparken willen we een bijdrage leveren aan ecologische verduurzaming door te focussen op lokale consumptie.

Voor dit project zijn we nog op zoek naar minimaal 2 openbare ruimten die gelegen zijn in één van de volgende landelijke gemeenten: Assenede, Sint-Laureins, Maldegem, Aalter, Lievegem, Kaprijke, Evergem of Nevele (Deinze). Heb je een idee of een locatie die voor dit project in aanmerking komt? Contacteer ons.

viola.vanrossum@RLM.be

senne.terryn@gezondplus.be

KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN DOEN (HER)LEVEN

Het uitzicht van ons landschap is het gevolg van vele generaties boeren die het vorm hebben gegeven. De houtkanten, bomenrijen, hoogstamboomgaarden en andere kleine landschapselementen geven het haar karakteristieke uitzicht en waarde. Heel wat kleine landschapselementen hebben hun oorspronkelijk gebruik verloren, en daarmee ook een deel van hun economische waarde. Daardoor verdwijnen ze steeds meer uit het landschap.

Het landschap is erg belangrijk voor de toeristische beleving van onze streek. Sterker nog: bezoekers noemen het landschap

als een van de belangrijkste redenen om de streek te bezoeken. Kleine landschapselementen hebben dus eerder een indirect economisch belang doordat ze een van de belangrijkste troeven van de streek vorm geven. Daarnaast is er natuurlijk ook de ecologische waarde van kleine landschapselementen voor talloze vogels, kleine zoogdieren, insecten en plantensoorten.

Door de vele aanvragen van inwoners, landbouwers, gemeentebesturen en andere partners merken we een groeiend bewustzijn van het belang van deze vormgevers van het landschap.

Daling aantal kleine landschapselementen

KNOTBOMEN

VROEGER EN NU

Een knotboom is geen soort op zich maar het resultaat van een specifieke snoeiwijze. Vroeger hadden knotbomen een belangrijke economische betekenis want deze waren de ideale oplossing voor de houtproductie. Het hout had heel wat toepassingen en werd onder andere gebruikt voor het maken van werktuigen of het stoken in de winter. Het fijne hout werd in bussels gebonden en gebruikt in de bakoven. Deze toepassingen zijn ondertussen grotendeels verdwenen.

De knotboom dreigt langzaam te verdwijnen uit ons landschap. Maar gelukkig is er de laatste jaren, onder andere door de inzet van natuurverenigingen, Regionale Landschappen en andere organisaties voor landschapszorg, een kentering merkbaar. Het besef dat deze cultuurbomen een belangrijke rol vervullen voor natuur en landschap is opnieuw gegroeid. In 2020 zorgden we voor de aanplant van 38 nieuwe knotbomen.

BELANG VAN KNOTBOMEN

Verskillende studies tonen aan dat het hout van knotbomen onder de juiste omstandigheden bruikbaar is als CO₂-neutrale brandstof. Op die manier zouden knotbomen hun oude economische functie voor een deel kunnen herwinnen.

De natuurwaarde van knotbomen valt niet te onderschatten. Heel wat dieren gebruiken rijen knotbomen als een soort groene verbindingsweg waarlangs zij zich veilig kunnen verplaatsen. Ze bieden bovendien nest- en schuilgelegenheid voor onder meer de steenuil.

NAAR EEN GOED BEHEER

Knotbomen op een goede en veilige manier beheren vraagt de nodige kennis en tijd. We bieden heel wat ondersteuning om de knotbomen in onze streek (beter) te beheren. In 2020 beheerden onze knotteams meer dan 200 bomen.

Het ondertussen goed gekende platform goedgeknot.be brengt eigenaars van kleine landschapselementen zoals knotbomen, houtkanten en hakhoutbosjes in contact met de vrijwillige knotters van de Regionale Landschappen.

HOOGSTAMFRUITBOMEN

VROEGER EN NU

Tot een flink stuk in de twintigste eeuw had elke boerderij een eigen boomgaard. Die maakte, net als knotbomenrijen en houtkanten, deel uit van onze traditionele boerenlandschappen. De fruitbomen stonden vlak bij de woning, op de huisweide. Om het jonge vee op de weide te houden, groeide er een meidoorn- of hulsthaag omheen. Het fruit was gegeerd. Het diende niet alleen voor lokaal gebruik, maar werd op veel plaatsen verkocht en verhandeld.

Rond 1950 verloor de hoogstamboomgaard haar belang. Gewijzigd consumptiegedrag, intensivering en schaalvergroting hadden ook voor de fruitteelt grote gevolgen. In de jaren 1960 kreeg men zelfs een premie om hoogstamfruitbomen te rooien, stel je voor!

De laatste tijd neemt de belangstelling voor de hoogstamboomgaard terug toe. Liefhebbers planten opnieuw (hoogstam)fruitbomen en dragen zo bij tot het behoud van dit unieke landschapselement. In 2020 zorgden we voor de aanplant van 408 hoogstamfruitbomen, onze streek werd daardoor 14 hoogstamboomgaarden rijker. 4 boomgaarden werden in hun glorie hersteld.

BELANG VAN HOOGSTAMFRUITBOMEN

Het fruit dat we uit de supermarkt kennen is vaak afkomstig van laagstamteelt, maar ook hoogstamboomgaarden leveren kilo's en lekker en bruikbaar fruit. Mensen zijn zich steeds vaker bewust van wat ze consumeren en zijn vaak op zoek naar onbehandeld fruit om tot sap te persen, om te verwerken in gebak of andere gerechten, of om zo op te eten.

Hoogstambomen zijn landschappelijk en ecologisch waardevoller dan laagstam- en halfstamfruitbomen. Ze bieden meer nest- en schuilgelegenheid door onder meer holtes in oudere bomen.

NAAR EEN GOED BEHEER

Hoogstamfruitbomen zijn relatief onderhoudsvriendelijk. Na aanplant vragen ze wel af en toe een snoeibeurt. Het Regionaal Landschap organiseert jaarlijks een plant- en snoeicursus voor hoogstamfruitbomen. Het platform goedgeplukt.be brengt eigenaars van hoogstamfruit en plukkers met elkaar in contact.

POELEN

VROEGER EN NU

De meeste poelen heeft de mens ooit zelf gegraven. Vaak deden ze dienst als visvijvers of drinkplaatsen voor vee. Omdat het gebruik ervan verdwijnt, is er ook minder nood om de poelen in stand te houden.

Nu onderhouden en graven we poelen vooral om hun landschaps- en natuurwaarde. Het besef van het belang van poelen is er gelukkig wel. Eigenaars van poelen komen regelmatig bij ons aankloppen omdat ze hun poel willen laten herstellen of een nieuwe willen aanleggen.

We zorgden in 2020 voor de aanleg van 3 nieuwe poelen, goed voor een totale oppervlakte van 400 m². We herstelden ook 3 poelen, eveneens goed voor een totale oppervlakte van 400 m².

BELANG VAN POELEN

Poelen zijn erg belangrijk voor de natuur: waterplanten, insecten en amfibieën zoals salamanders profiteren er van. Het is belangrijk dat deze niet uit ons landschap verdwijnen zodat ook het waterleven niet verdwijnt.

NAAR EEN GOED BEHEER

Een poel mag je gerust een aantal jaar ongemoeid laten. Na een aantal jaren kunnen sommige waterplanten echter domineren en kan de sliblaag behoorlijk dik worden. Dan kun je beter wel de handen uit de mouwen steken, want zonder beheer slibben poelen langzaam dicht.

Overwoekerende waterplanten kan je zelf verwijderen. Een dichtgeslibde poel ruimen is echter een hele klus. Je kan hiervoor een beroep doen op je Regionaal Landschap. Wij volgen de kraanwerken op en onderzoeken de subsidiemogelijkheden.

HAGEN

VROEGER EN NU

Hagen vormen natuurlijke afsluitingen rond tuinen, boerderijen, weiden en boomgaarden. Omdat er vroeger geen prikkeldraad bestond, werden vaak doornstruiken zoals mei- en sleedoorn in de haag geplant. Vandaag worden boerenhagen vooral om het uitzicht en de natuurwaarde aangeplant. Heel wat vogels en andere organismen houden er zich immers in schuil. In 2020 zorgden we voor de aanplant van bijna 5 km haag.

BELANG VAN HAGEN

Wanneer een haag de kans krijgt breder en hoger uit te groeien, wordt de ecologische waarde groter. Er komen immers meer bloesems en vruchten in voor. Hagen met veel diversiteit zijn ecologisch extra interessant omdat iedere soort op een ander tijdstip bloeit en bepaalde insecten aantrekt.

NAAR EEN GOED BEHEER

Een haag eens laten uitgroeien kan zeker geen kwaad. De meeste mensen houden wel van een kortgeschoren haag.

HOUTKANTEN

VROEGER EN NU

Houtkanten werden net zoals knotbomen vooral aangeplant voor houtproductie. Doordat de economische waarde ervan afnam, nam ook het aantal houtkanten langzaam af. Houtkanten vind je echter nog relatief vaak terug aan de rand van weides of landbouwgrond.

BELANG VAN HOUTKANTEN

Houtkanten met veel diversiteit zijn net als hagen ecologisch interessant omdat elke soort op een ander tijdstip bloeit en bepaalde insecten aantrekt. In het najaar leveren verschillende zaden voedsel aan heel wat verschillende vogels en knaagdieren. Het hout van houtkanten kan net zoals bij knotbomen dienst doen als brandhout. In 2020 werd onze regio 7,2 km houtkant rijker.

NAAR EEN GOED BEHEER

Houtkanten kan je best af en toe eens een ferme snoeibeurt geven. Op de plaats van het wondvlak groeien immers het volgende jaar alweer nieuwe twijgjes. Hakhoutbeheer wordt gefaseerd uitgevoerd zodat organismen die er in huizen voldoende tijd krijgen om zich aan te passen.

Net zoals het beheer van knotbomen is het beheer van houtkanten zeer intensief en kan je beroep doen op het digitale platform goedgeknot.be om ondersteuning te vinden.

DREEFBOMEN

VROEGER EN NU

De eerste aangelegde dreven in Vlaanderen dateren van de eerste helft van de 16e eeuw. De term “dreef” betekende oorspronkelijk “brede weg waarlangs het vee gedreven wordt”, afgeleid van het werkwoord “drijven”. Later ontstond hieruit de betekenis “weg met bomen erlangs”. Ook het Meetjesland was een zeer boomrijke regio; nagenoeg elke weg was met bomen geflankeerd. Dit is niet verwonderlijk aangezien hout zeer gegeerd was en dus overal bomen werden geplant om er munt uit te kunnen slaan.

Vandaag staan de opgaande bomenrijen onder druk. Vooral de ooit zo aanwezige populieren verdwijnen uit het landschap. Er worden echter wel inspanningen gedaan om deze trend om te keren: historische dreven worden beschermd en op verschillende plaatsen worden nieuwe dreven aangeplant. In 2020 plantte het Regionaal Landschap Meetjesland 133 dreefbomen aan.

BELANG VAN DREVEN EN BOMENRIJEN

Hoewel dreefbomen vroeger werden geveld voor hun houtopbrengst, is de economische waarde van deze bomen zeker geen hoofdfunctie meer. Als belangrijke elementen voor de landschappelijke structuur spelen ze wel een belangrijke rol in de beleving van het landschap. Net als de andere houtige landschapselementen zijn dreven en bomenrijen erg interessant voor de natuur. Deze natuurwaarde is het grootst bij oude en inheemse bomen. Naast het belang van de dreefbomen zelf – als voedsel- en nestgelegenheid voor vogels, insecten en zoogdieren – hebben deze lijnvormige landschapselementen een belangrijke functie om natuurhotspots met elkaar te verbinden. Tenslotte, vervullen de bomen ook een luchtzuiverende, geluidsdempende en hitteverzachende rol.

NAAR EEN GOED BEHEER

Het beheer van dreven, en de investering die dit vraagt, is erg afhankelijk van de levensfase van de bomen. Omdat dreefbomen meestal langs een weg staan, moet er in de jonge stadia regelmatig een begeleidingsnoei worden uitgevoerd om de vrije doorgang mogelijk te maken. Eens de gewenste takvrije stam lengte bereikt is, neemt de beheerintensiteit af en moeten de bomen gewoon af en toe gecontroleerd (en eventueel gesnoeid) worden voor de veiligheid. Wanneer de bomen echter heel oud worden neemt de controlefrequentie weer toe en moet ook vaker een veiligheidssnoei worden uitgevoerd.

ZELF GEEN GROENE VINGERS?

Regionaal Landschap Meetjesland biedt ondersteuning bij het aanplanten of aanleggen van een haag, knotboom, houtkant, poel, dreefboom of hoogstamfruitboom. We onderzoeken subsidiemogelijkheden, werken voorstellen en plannen uit en geven advies voor de soortenkeuze en aanplant. Vanaf 2021 kan je als inwoner van een gemeente die deelneemt aan onze samenaankoop Behaag je Tuin in het najaar voordelig plantgoed bestellen.

Een goed beheer verlengt de levensduur van jouw boom, haag, poel of nestkast. We geven advies en tips om zelf aan de slag te gaan of we verwijzen door naar professionals die helpen bij het beheer en zoeken naar oplossingen voor reststromen. Daarnaast werken we aan beheerabonnementen op maat van particulieren en landbouwers. Dit zal eigenaars van kleine landschapselementen helpen om een inschatting te maken van de tijdsduur en kosten van de werken.

WEETJES UIT DE MEETJES

AALTER

In het Drongengoed in Aalter en Maldegem vinden we een van de laatste grotere populaties kamsalamanders in het westen van Oost-Vlaanderen. Dit najaar legden we in Aalter een nieuwe poel aan en herstelden twee oude poelen om het leefgebied te vergroten en meer ruimte te bieden voor de voortplanting. We richten ons zeker niet alleen op gebieden met kamsalamanders, we gingen dit jaar ook elders in Aalter en in Deinze aan de slag. Poelen zijn altijd belangrijk voor waterplanten, insecten en amfibieën en kunnen een belangrijke rol spelen in de waterhuishouding.

Eigenaars van poelen komen regelmatig bij ons aankloppen omdat ze een poel willen laten aanleggen of herstellen. Dankzij Oost-Vlaamse en Vlaamse subsidies kunnen de werken tegen een verlaagde prijs uitgevoerd worden.

ASSENEDE

De gemeente Assenede is al meer dan tien jaar actief bezig met het herstel en het – waar mogelijk – terug toegankelijk maken van trage wegen. Al deze toegankelijke trage wegen moeten ook onderhouden worden door de gemeente. Om deze trage wegen in Assenede periodiek te controleren zoekt de gemeente ‘Wegspotters’. Dit zijn enthousiaste vrijwilligers die graag wandelen en vier keer per jaar de toestand van de trage wegen op het terrein gaan ‘spotten’. Via een digitaal meldingssysteem worden knelpunten direct aan de gemeente doorgegeven. De gemeente kan dan op zijn beurt de wegspotters op de hoogte brengen als dit knelpunt is opgelost.

Wie interesse heeft om Wegspotter te worden kan in mei een publieke digitale infosessie volgen. De gemeente Assenede werkt hiervoor samen met Regionaal Landschap Meetjesland. Hou de websites van Assenede & RLM en het infokrantje ‘De Belleman’ in de gaten om in te schrijven.

EVERGEM

Evergem is een van de gemeenten die ons vroegen om een bomenplan op te maken. Bomenplannen stellen een duurzaam bomenbestand als doel en zijn broodnodig om oude bomen te behouden en te zorgen voor een langlevende toekomst voor nieuwe bomen.

De inventarisatie van bomen en bermen doen we met de tablet in de hand, via een zelf ontwikkelde digitale vragenlijst. Voor Evergem namen we al 148 km bermen onder de loep. Om de gemeente een onderbouwd advies voor het aanplanten van nieuwe laanbomen te kunnen bieden, namen we karakteristieke op zoals bermbreedte en aanwezigheid van nutsleidingen. In 2021 inventariseren we de bomen langs deze wegen en maken we een boombeheerplan op.

EEKLO

We vormen samen met de stad Eeklo het terrein van het ziekenhuis AZ Alma om naar een biodiverse semi-openbare bewegings- en belevingsruimte. Die omvorming heeft niet alleen ecologische doelstellingen maar biedt ook kansen om mensen de positieve effecten van natuur te laten beleven.

In het kader van de Warmste Week konden we zaterdag 19 december rekenen op 27 vrijwilligers voor de groene inkleding van het terrein. Zij hielpen bij het aanleggen van een blotevoetenpad en het vrijmaken van wandelpaden in het Raverschootbos. Eerder werden er al struiken aangeplant, bloemenmengsels ingezaaid en spelelementen aangebracht.

LOCHRISTI

In 2020 verwelkomden we Lochristi als partnergemeente. De inwoners van Lochristi kregen daarmee ook toegang tot het digitale platform goedgeknot.be. Beetje bij beetje kwamen de aanvragen binnen en meldden ook de eerste knotters uit Lochristi zich aan. Het eerste knotseizoen in Lochristi leverde toch een 30-tal geknotte bomen op. Dankjewel aan de dappere pioniers!

Ons knotteam kan nog versterking gebruiken. Interesse? Neem dan eens een kijkje op www.goedgeknot.be. Samen zorgen we voor een duurzaam landschap in Lochristi.

KAPRIJKE

Op zaterdag 22 februari vond een ontmoetings- en vormingsmoment voor gidsen plaats in Kaprijke. In het Meetjesland zijn heel wat gidsenorganisaties actief, maar niet iedereen vindt direct zijn of haar weg als gids. Netwerken en kennisuitwisseling waren daarom zeker even belangrijk als de vorming zelf, waarbij erfgoed het thema was en de gemeente Kaprijke het decor.

DEINZE

Op bladzijde 4 en 5 kon je al over het belang van kleine landschapselementen en hoogstammige boomgaarden in onze landschappen lezen. De voorbije jaren herstelde en plantte RLM op heel wat plaatsen boomgaarden. Ook op het grondgebied van de gemeente Deinze werken we aan het behoud en het herstel van dit karakteristieke erfgoedelement. In de winters van 2019 en 2020 waren we actief in Merendree, Vosselare, Vinkt, Poesele en Zeveren. Op deze plaatsen werden nieuwe hoogstammige boomgaarden aangeplant.

ZELZATE

In augustus 2020 werd Zelzate lid bij ons Regionaal Landschap. De gemeente toonde onder meer interesse in projecten rond de (aanplant van) bomen in Zelzate. Bij het ter perse gaan van deze krant werden enkele mogelijke projecten uitgewerkt voor de gemeente. Daarover lees je later meer.

MALDEGEM

Het Adegemse landschap is weer een beetje meer 'aangekleed': het voorbije plantseizoen werden er zomaar eventjes meer dan 6300 struikjes geplant als haag en houtkant! Het gaat voornamelijk om meidoorn en sleedoorn. Zij bieden niet alleen voedsel en dekking aan heel wat soorten, maar vormen ook bijkomende lijnen in het landschap die verbindingen vormen waarlangs vogels en zoogdieren zoals vlermuizen zich gemakkelijker en ongestoord kunnen verplaatsen.

LIEVEGEM

In voorjaar 2020 sloegen ELIA en RLM de handen in elkaar om de hoogspanningspost in Lievegem nog groener in te kleden en visuele hinder nog meer te beperken. Op de site van de hoogspanningspost zelf, werden nog eens 670 meter houtkant en 280 m² struikjes bij aangeplant. Deze struikjes moeten natuurlijk nog wat groeien, maar uiteindelijk zullen ze een mooi groenscherm vormen. Deze groene inkleding is niet alleen goed voor het uitzicht van de omwonende Lievegemnaren, ook groepen vinken en lijsters foerageren tussen de struiken. Roofvogels zoals de slecht- en torenvlak gaan er op jacht.

In samenspraak met de gemeente Lievegem en Elia plantten we in de bermen van de omliggende straten nog eens 27 bomen en 150 meter houtkant bij.

SINT-LAUREINS

Het Meetjeslandse krekengebied is een prachtige streek met een uniek landschap met krekken, dijken en afwateringsgrachten. Naast de bijzondere landschappelijke waarde van dit gebied is er ook het zeer hoge ecologisch belang, het maakt zelfs deel uit van het Europees Natura 2000-netwerk.

Om dit gebied optimaal te beheren besloot RLM samen met 25 andere partners (privé-eigenaars, het provinciebestuur, polders en (natuur)verenigingen) een geïntegreerd beheerplan op te maken. Dit plan omvat ongeveer 320 ha Meetjeslandse natuur, waarvan 210,4 ha in Sint-Laureins.

Voor het ogenblik worden alle doelen, visies en maatregelen op de verschillende percelen getoetst aan de reeds uitgevoerde inventarisaties. We stemmen deze vervolgens af op de wensen van de eigenaars. Hierbij houden we rekening met de drie functies van een natuurterrein: de ecologische functie (behoud van biodiversiteit, verbetering van milieukwaliteit of landschaps-ecologische integratie), de economische functie (de zogenaamde natuurvoordelen) en de sociale functie (erfgoedwaarden, belevings- en recreatieve waarde, landschappelijke waarden, de rol van het terrein voor het wetenschappelijk onderzoek).

Als alles goed loopt, zou tegen eind 2021 het volledige beheerplan goedgekeurd moeten zijn. Een grote stap vooruit in het behoud en optimaal beheer van dit unieke landschap.

KOM NAAR BUITEN

VERKEN DE MEETJESLANDSE NATUURGEBIEDEN VAN NATUURPUNT

Met deze brochure wil Natuurpunt en Partners Meetjesland de natuurgebieden van Natuurpunt in het Meetjesland in de kijker stellen. Bij elk gebied vind je een fiets- of wandelroute. De routes in het landschapspark Drongengoed zijn telkens met het logo aangeduid.

De brochure vind je onder meer bij alle ambassadeurs en gastheren van het landschapspark Drongengoed, maar ook op het kantoor van Regionaal Landschap Meetjesland.

Download deze gratis brochure op www.NPMeetjesland.be/brochurenatuurgebieden.

BOGAARDENDAG

In 2020 stelden we onze Bogaardendag een jaartje uit. Wij bereiden ons alvast voor om de editie van 2021 op zondag 3 oktober wel te laten plaatsvinden. Een ticket kopen is niet nodig, maar schrijf het toch maar al in je agenda!

Decor voor dit gezellige evenement is het Kasteel van Poeke. Meer info volgt via onze Facebookpagina en onze website.

www.RLM.be

ism

provincie Oost-Vlaanderen

AALTER

NATUUR MET ZORG

Regionale Landschappen zorgen voor natuur. Natuur versterkt de zorg.

Regionale Landschappen zetten samen met de zorginstellingen in op vergroening van de buitenruimtes. Een natuurlijke omgeving rond zorgcentra verbetert de kwaliteit van de zorg én biedt voordelen voor de natuur.

Kwetsbare groepen

Het effect van de natuur op iemands gezondheid is het sterkst voor de meest kwetsbare groepen, bijvoorbeeld voor kinderen, ouderen, mensen met een langdurige ziekte of handicap. Door de omgeving rond de zorginstellingen te vergroenen kunnen ook bewoners de voordelen van natuur beleven. Voor hen is die omgeving vaak hun belangrijkste en soms enige contact met de buitenwereld. Door tuinen en domeinen open te stellen en zo in te richten zijn ze ook interessant voor kinderen en buurtbewoners. Dit is ook goed nieuws voor vlinders, bijen, bloemen en vogels die blij zijn met deze biodiverse groene ruimtes.

Regionale Landschappen als expert

Regionale Landschappen hebben expertise in het ontwerpen van groene ruimtes die pas-

sen in het omringende landschap, de aanleg én het beheer ervan. Door de kennis van de zorginstellingen en hun (tuin)therapeuten samen te brengen met de kennis van de Regionale Landschappen ontstaan er mooie projecten. Regionaal Landschap Meetjesland werkt rond dit thema met projecten zoals Zilvergroen en bij AZ Alma (zie pagina 6).

Laat de Regionale Landschappen je inspireren. Download deze gratis brochure op www.rlm.be/nieuws/natuur-met-zorg.

NIEUWE NATUURRUGZAKKEN LATEN OUDEREN DE NATUUR BELEVEN

De natuurrugzakken zijn ontworpen om ouderen (terug) dicht bij de natuur te brengen. De inhoud is zo gekozen dat het de gebruikers toelaat om zowel binnen als buiten natuur te beleven. Je hebt de keuze uit heel wat materialen: tips om creatief aan de slag te gaan met natuurlijke materialen, een voelspel, zoekkaarten, recepten, wist-je-datjes... Een handleiding helpt je op weg met suggesties per seizoen.

Zorginstellingen, maar ook anderen, kunnen de rugzakken binnen de looptijd van het project Zilvergroen gratis ontlend op het kantoor van Regionaal Landschap Meetjesland of ECD Paradox. Reserveren kan vanaf juni eenvoudig via www.RLM.be en www.dementie.be.

elien.desnerck@RLM.be
sabine.boerjan@dementie.be

Reserveer een natuurrugzak:

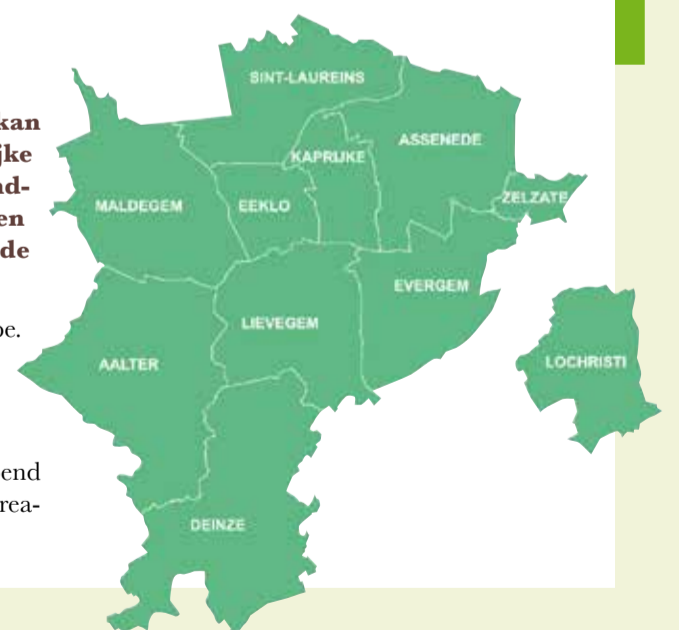

PRIJSVRAAG

Stuur ons een foto van jou met de dikste knotboom die je maar kan vinden, je vindt zeker wel een dikkere dan deze op de foto. Belangrijke voorwaarde is wel dat hij in het werkingsgebied van Regionaal Landschap Meetjesland staat. Voeg bij de foto van jou en de boom ook een foto waarbij je met een meetlint de omtrek meet. Vergeet zeker de locatie niet te vermelden!

Stuur beide foto's op voor maandag 3 mei naar frederik.vanbeveren@RLM.be. Vergeet je naam, telefoonnummer en t-shirtmaat niet te vermelden! De top drie krijgt van ons namelijk een t-shirt van WeplogLievegem en een doos Lievegems fruitsap.

WeplogLievegem is een feitelijke vereniging die al wandelend of lopend (of joggend) zwerfvuil ophaalt, dit noemen we ploggen. Ze zijn een van de laureaten van onze Landschapswedstrijd 2019!

COLOFON

Regionaal Landschap Meetjesland vzw is een organisatie die samenwerkt met en ondersteund wordt door Europa, de Vlaamse Overheid, de Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeenten Aalter, Assenede, Deinze, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Lievegem, Lochristi, Maldegem, Sint-Laureins en Zeltate, de Polderbesturen en verenigingen actief rond natuur en landschap, recreatie en toerisme, landbouw en jacht. RLM werkt aan een draagvlak voor natuur en landschap in het Meetjesland. Door het verspreken van informatie, het sensibiliseren en het realiseren van kleine projecten, leren we de inwoners waardering te hebben voor hun streek. Onze voornaamste pijlers zijn: focus op soorten, werken aan landschap, hoogstamboomgaarden en natuur- en landschapsbeleving.

De Landschapskrant wordt gratis verspreid op 118.548 exemplaren en is een uitgave van Regionaal Landschap Meetjesland vzw, Oostveldstraat 91, bus 4, 9900 Eeklo.

www.RLM.be | regionaallandschap.meetjesland@RLM.be | 050 70 00 42 / Verantwoordelijke uitgever: Lut De Jaeger / Vormgeving en druk door Perka (Maldegem).

Werken aan dit nummer mee: Sander Bruylants, Sander Carael, Adelheid De Deyne, Elien Desnerck, Eline Loré, Ralph Maréchal, Hélène Quidé, Brigitte Smessaert, Frederik Van Beveren en Viola van Rossum.

Alle foto's zijn eigendom van RLM, tenzij anders vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

